

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

Het Comité van de Regio's telt 350 leden, die de regionale en lokale overheden van de 28 lidstaten van de Europese Unie vertegenwoordigen. Het brengt adviezen uit in geval van verplichte raadpleging (uit hoofde van de Verdragen), in geval van facultatieve raadpleging en op eigen initiatief wanneer het dat wenselijk acht. De leden mogen niet gebonden zijn door enig imperatief mandaat. Zij oefenen hun ambt onafhankelijk uit in het algemeen belang van de Unie.

RECHTSGROND

Artikel 13, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), de artikelen 300 en 305 t/m 307 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en Besluit (EU) 2015/116 van de Raad van 26 januari 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020.

DOELSTELLINGEN

Het Comité van de Regio's (CvdR) is ingesteld in 1994, na de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht. Het is een raadgevend orgaan dat de regionale en lokale overheden in de Europese Unie vertegenwoordigt. Het Comité fungeert als spreekbuis van deze overheden in hun betrekkingen met de Raad en de Commissie en verstrekt namens hen adviezen aan deze twee instellingen. Leden kunnen bijvoorbeeld gezaghebbende personen van regionale overheden, burgemeesters of gekozen of niet-gekozen vertegenwoordigers van regio's of steden uit de 28 EU-lidstaten zijn.

Volgens zijn taakomschrijving is het CvdR een politieke vergadering, bestaande uit regionale en lokale vertegenwoordigers die zich inzetten voor de bevordering van de Europese integratie. Het vertegenwoordigt binnen het institutionele bestel van de Europese Unie alle gebieden, regio's, steden en gemeenten van de Unie.

Het heeft tot taak om de regionale en lokale overheden en daarmee ook de burgers bij het Europese besluitvormingsproces te betrekken.

Om deze taak beter te kunnen vervullen, heeft het CvdR lange tijd aangedrongen op toekenning van het recht om bij schending van het subsidiariteitsbeginsel naar het Hof van Justitie te stappen. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft het CvdR op grond van de bepalingen van artikel 8 van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid daadwerkelijk dit recht.

Op het gebied van cohesiebeleid richt het Comité van de Regio's zich via zijn commissie Territoriale Samenhang (COTER) op het evalueren van de uitkomst van de onderhandelingen over partnerschapsovereenkomsten en operationele programma's, de naleving van het partnerschapsbeginsel in het kader van de ESIF-programmering voor de periode 2014-2020, en de cohesieverslagen van de Commissie. Enkele andere onderwerpen waar het CvdR zich mee bezighoudt zijn mobiliteit in regio's met geografische en demografische problemen en de twee macroregionale strategieën voor de Adriatische en de Ionische regio (EUSAIR) en voor het Alpengebied (EUSALP).

ORGANISATIE

A. Samenstelling (artikel 305 VWEU, Besluit 2014/930/EU van de Raad)

1. Aantal zetels en verdeling per land

In overeenstemming met de bepalingen van Besluit 2014/930/EU van de Raad van 16 december 2014, telt het Comité van de Regio's 350 leden en een gelijk aantal plaatsvervangers. De zetels zijn als volgt tussen de lidstaten verdeeld:

- 24 voor Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk,
- 21 voor Spanje en Polen,
- 15 voor Roemenië,
- 12 voor België, Bulgarije, Griekenland, Hongarije, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Tsjechië en Zweden,
- 9 voor Denemarken, Finland, Ierland, Kroatië, Litouwen en Slowakije,
- 7 voor Letland en Slovenië,
- 6 voor Estland,
- 5 voor Cyprus, Luxemburg en Malta.

2. Benoemingsprocedure

De leden worden op voordracht van de desbetreffende lidstaat door de Raad met eenparigheid van stemmen voor vijf jaar benoemd (artikel 305 VWEU). Voor de periode van 26 januari 2015 t/m 25 januari 2020 heeft de Raad Besluit (EU) 2015/116 van 26 januari 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's aangenomen. De leden zijn herbenoembaar. De leden moeten in een regionaal of lokaal lichaam gekozen zijn of politiek verantwoording verschuldigd zijn aan een gekozen vergadering (artikel 300, lid 3, VWEU). Als een zetel van een lid of plaatsvervangend lid in het CvdR vacant wordt omdat de ambtstermijn van de betrokkene eindigt (als het regionale of lokale mandaat op grond waarvan het lid was voorgedragen verstrijkt), moet er een afzonderlijk Raadsbesluit worden genomen.

B. Structuur (artikel 306 VWEU)

Het Comité van de Regio's kiest voor een periode van tweeënhalf jaar uit zijn midden zijn voorzitter en zijn bureau. Het stelt overeenkomstig artikel 306, tweede alinea, VWEU een reglement van orde vast en legt dit ter goedkeuring voor aan de Raad (laatstelijk vastgesteld op 31 januari 2014). De werkzaamheden worden

uitgevoerd binnen zes gespecialiseerde commissies die de ontwerpadviezen en -resoluties voorbereiden die vervolgens ter goedkeuring aan het comité in voltallige zitting worden voorgelegd. In de regel komt het CvdR zes maal per jaar in voltallige samenstelling bijeen.

Deze bijeenkomsten worden voorgezeten door de [voorzitter](#) (artikel 306 VWEU). De voornaamste taken van het CvdR in voltallige zitting zijn het aannemen van adviezen, verslagen en resoluties, het aannemen van de ontwerpraming van de ontvangsten en uitgaven van het CvdR, het opstellen van het beleidsprogramma van het CvdR aan het begin van iedere mandaatsperiode, het kiezen van de voorzitter, de eerste vicevoorzitter en de overige leden van het bureau, het opzetten van beleidscommissies binnen de instelling en het vaststellen en wijzigen van het reglement van orde van het CvdR.

Met het oog op efficiëntie deelt het CvdR bepaalde diensten van zijn permanent secretariaat in Brussel met het secretariaat van het Economisch en Sociaal Comité (zie Protocol nr. 6 betreffende de plaats van de zetels van de instellingen, van bepaalde instanties, organen, organisaties en diensten van de Europese Unie). Ook het Bureau van het Europees Parlement heeft, in het kader van de begrotingsprocedure 2014, een akkoord gesloten met het CvdR om samen efficiëntiewinsten te boeken op het gebied van vertaling. Om zijn taken te vervullen beschikte het Comité van de Regio's (afdeling VII van de EU-begroting) in 2014 over een administratieve begroting van circa 89 miljoen EUR en 532 personeelsleden.

BEVOEGDHEDEN

A. Uitbrengen van advies op verzoek van de instellingen

1. Verplichte raadpleging

Op de volgende terreinen kunnen de Raad en de Commissie pas een besluit nemen nadat ze het CvdR hebben geraadpleegd:

- onderwijs, beroepsopleiding en jeugdzaken (artikel 165 VWEU),
- cultuur (artikel 167 VWEU),
- volksgezondheid (artikel 168 VWEU),
- trans-Europese netwerken op het gebied van vervoer, telecommunicatie en energie (artikel 172 VWEU),
- economische en sociale samenhang (artikelen 175, 177 en 178 VWEU).

2. Facultatieve raadpleging

Het staat de Commissie, de Raad en het Parlement vrij om het Comité van de Regio's ook op elk ander terrein te raadplegen wanneer ze dat wenselijk achten.

Wanneer het Parlement, de Raad of de Commissie het CvdR raadpleegt (verplicht of facultatief), kan hij of zij een termijn vaststellen waarbinnen het CvdR zijn advies moet hebben uitgebracht (deze termijn mag op grond van artikel 307 VWEU niet korter zijn dan één maand). Na afloop van de gestelde termijn kan worden gehandeld zonder het advies af te wachten.

B. Advies op eigen initiatief

1. Wanneer het Economisch en Sociaal Comité wordt geraadpleegd, moet het Comité van de Regio's hiervan in kennis worden gesteld. Indien het CvdR van mening is dat er in een dergelijk geval specifieke regionale belangen op het spel staan, kan het ook een advies uitbrengen.

2. In zijn algemeenheid geldt dat het CvdR in alle gevallen waarin het dat wenselijk acht advies kan uitbrengen. De adviezen die het CvdR op eigen initiatief heeft uitgebracht, hadden onder meer betrekking op de volgende terreinen: kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), trans-Europese netwerken, toerisme, structuurfondsen, volksgezondheid (drugsbestrijding), industrie, stadsontwikkeling, opleidingsprogramma's en milieu.

C. Verwijzing naar het Hof van Justitie van de Europese Unie – rechterlijke toetsing achteraf

Het CvdR mag bij het Hof van Justitie beroep instellen dat op vrijwaring van zijn prerogatieven is gericht ([artikel 263 VWEU](#)). Met andere woorden, het mag beroep instellen bij het Hof van Justitie wanneer het niet is geraadpleegd waar dat zijns inziens wel had moeten, of wanneer de raadplegingsprocedure niet correct is gevolgd (nietigverklaring van handelingen ([1.3.10](#))).

Het recht om overeenkomstig [artikel 8 van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid dat aan het Verdrag van Lissabon is gehecht](#), beroep in te stellen als het niet op de juiste wijze is geraadpleegd, biedt het CvdR de gelegenheid om het Hof van Justitie te vragen of een wetgevingshandeling die binnen de bevoegdheden van het CvdR valt in overeenstemming is met het subsidiariteitsbeginsel.

ROL VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Op grond van het Reglement van het Europees Parlement (bijlage V, punt XII) is de Commissie regionale ontwikkeling (REGI) verantwoordelijk voor het onderhouden van de betrekkingen met het Comité van de Regio's, interregionale samenwerkingsorganisaties en lokale en regionale autoriteiten.

In het kader van de [samenwerkingsovereenkomst tussen het Europees Parlement en het CvdR van 5 februari 2014](#):

- bereidt het CvdR effectbeoordelingen voor met betrekking tot voorgestelde EU-wetgeving, die het tijdig doet toekomen aan het Parlement, voordat de desbetreffende herzieningsprocedure van start gaat. Deze effectbeoordelingen bevatten gedetailleerde informatie over de werking van bestaande wetgeving op nationaal, regionaal en lokaal niveau, evenals adviezen over hoe de voorgestelde wetgeving zou kunnen worden verbeterd;
- wordt één lid van het CvdR uitgenodigd voor alle relevante commissievergaderingen van het Parlement. Deze rapporteur of woordvoerder zet de adviezen van het CvdR uiteen. Omgekeerd kunnen rapporteurs van het Parlement vergaderingen van het CvdR bijwonen;

- worden de algemene juridische samenwerking en het werkplan twee keer per jaar besproken door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters van het Parlement en zijn of haar tegenhanger in het Comité van de Regio's.

Sinds 2008 organiseren de commissie REGI en COTER een gezamenlijke jaarlijkse vergadering in het kader van de Open Dagen: Europese Week van regio's en steden.

Udo Bux
10/2018

